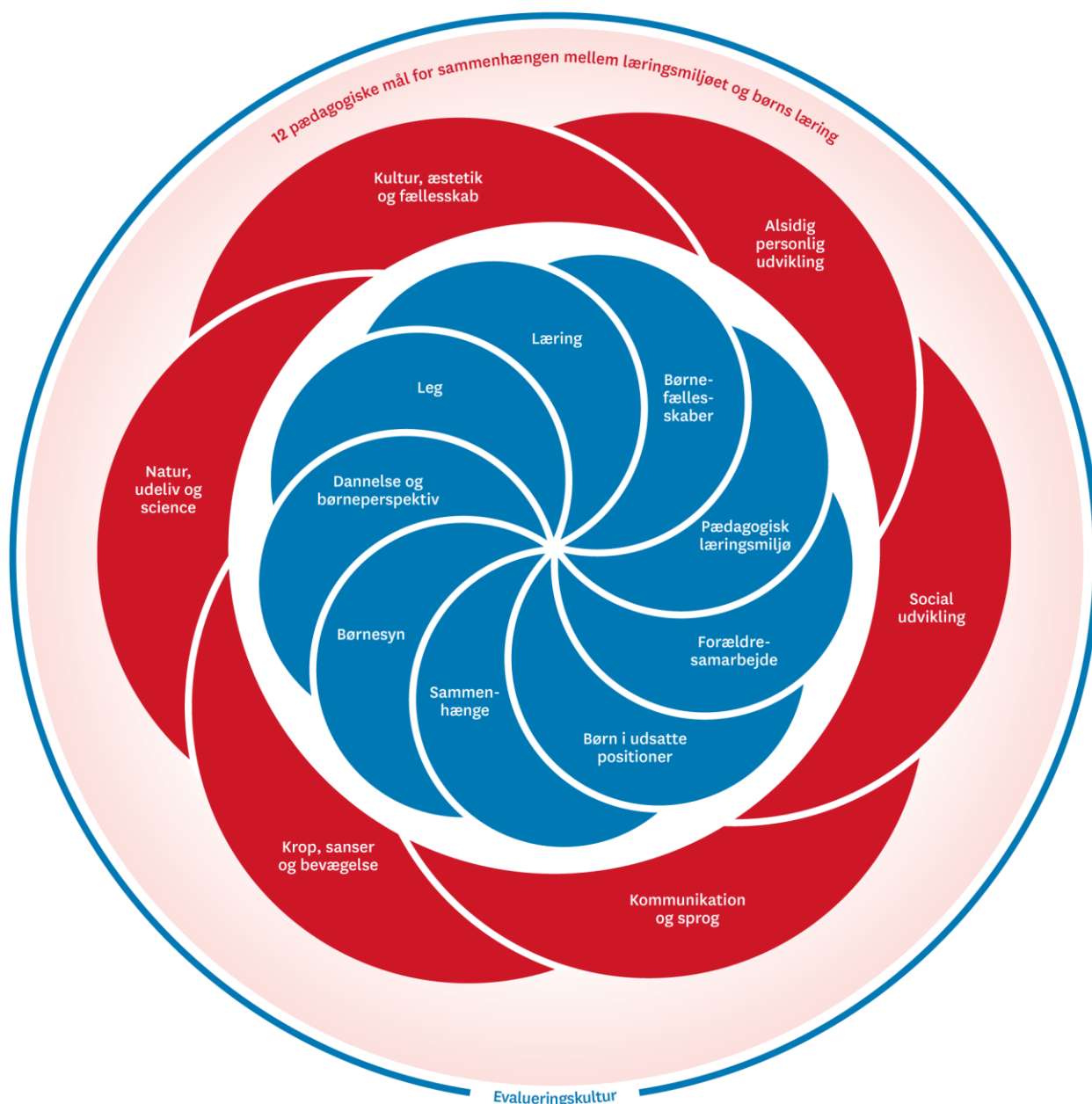

Pædagogisk læreplan for Aabenraa Børnehus 2025

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Aabenraa børnehus er en selvejende daginstitution med drift overenskomst med Aabenraa Kommune. Vi er medlem af FDDB, hvor vi modtager administrations bistand og deltager i ledernetværk derudover, er FDDB også et netværk på tværs af institutionerne for både personale samt bestyrelse.

Vi er centralt beliggende i Aabenraa, dette åbner muligheden for at alle kan benytte institutionen som ikke kun bor i byen, men også for dem der arbejder i byen. Vi benytter os ofte af byens nærmiljøer som f.eks. biblioteket, skoven, legepladser og andre tilbud til børn.

Vi er et aldersintegreret dagtilbud, for børn i 0-6-årsalderen, som vil være kendt for at skabe et miljø, hvor børn og voksne gennem en tæt og åben kontakt giver hinanden tryghed, tillid, selvværd, gensidig respekt, tolerance og selvstændighed.

Det er vigtigt for os at vores børn og forældre oplever Aabenraa Børnehus som et trygt, anerkende og lærerigt miljø, hvor vi har et stort fokus på det enkelte barn og dets familie.

Vi er et hus fordelt på 4 grupper:

Pr. 1.1.2025 er vores 62 børn fordelt på følgende grupper:

Elefantstuen (0-3 årige): 14 børn - 4 pædagoger og 1 medhjælper.

Myretuen (3-5 årige): 15 børn - 2 Pædagoger og 1 medhjælper.

Bikuben (3-5 årige): 14 børn - 3 pædagoger og 1 medhjælper.

Hvepsereden (5-6 årige): – 19 børn - 2 pædagoger, 1 medhjælper og 2 studerende.

Vores ledelsesteam udgør en daglig leder Anders Møller og en souschef Michelle Sivesgaard.

Derudover har vi et lækkert køkken, hvor vores køkkendame Lone laver lækker formiddagsmad, middagsmad og frugt til os hver eneste dag. Samt en fast pedel i huset.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn

I Aabenraa børnehus ser vi på hvert enkelt barn som et unikt individ. Børn ses som kompetente og selvstændige, samtidig med at de har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra de voksne. Børnene i Aabenraa børnehus skal føle sig set, hørt og forstået.

De voksne guider børnene i forskellige oplevelser, så børnene udforsker deres nysgerrighed og afprøver dem selv både personligt og socialt i sikre og trygge rammer.

De voksne er tydelige, anerkendende og gode rollemodeller.

De voksne guider og hjælper børnene i de konfliktsituationer, som børnene har svært ved at løse på egen hånd og der snakkes om følelser og oplevelser.

Dannelse og børneperspektiv

Vi skaber rammerne for, at børnene oplever meningsfulde og udfordrende sammenhænge, der giver dem mulighed for at deltage i demokratiske sammenhænge. Igennem dialogen udforskes, udfordres og udvikles barnets nysgerrighed og forundring, således sker der en dannelse hos barnet.

Vi observerer på børnenes reaktioner og følger børnenes spor i den pædagogiske praksis. Vi prøver at forstå deres hensigt og ændrer/justerer praksis herefter.

Leg

Legen har værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagen i Aabenraa børnehus. Legen knytter os til at være sammen med andre, og udvikler både barnets personlige og sociale kompetencer.

De voksne er gode lege facilitatorer der inspirerer til leg, skaber tid og rum til mange typer legeaktiviteter og tilpasser sin rolle til børnenes niveau efterhånden som de står ovre for nye udfordringer. De voksne ser muligheder for at integrere læringsmål i legesituationer uden at afbryde børnenes læring i legesituationerne.

De voksne følger børnenes spor. Hvornår er vi observerende, hvornår er det os der skaber rammerne for legen og hvornår er det vi er deltagende og hvornår vi er observerende.

De voksne er opmærksomme på hvornår vi skal observere, gå ind og guide hvis der er brug for hjælp, eller træde til når der er brug for det.

Læring

læring finder sted hele tiden. Det foregår i den spontane leg, men også i den planlagte og strukturerede hverdag, hvor børnene møder engagerede og guidende voksne, som skaber udviklende og udfordrende læringsmiljøer. Læringen opstår, når børnene er spontane, målrettede, engagerede, fordybede, aktive og i bevægelse.

De voksne sikrer meningsfulde læringsrum- og processer gennem omsorgsfulde og støttende rammer, der giver børnene muligheder for at lære og udvikle sig.

De voksne er opmærksom på at læringen er tilpasset efter hvert barns nærmeste udviklingszone

Børnefællesskaber

De voksne er gode rollemodeller, som er med til at italesætte og guide, hvilke roller der kan være i gruppen/legen. De voksne tager udgangspunkt i det enkelte barn og tilrettelægger pædagogiske aktiviteter, som understøtter barnets mulighed for at være i legen.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Vores læreplan tager afsæt i et bredt læringsbegreb og er et pædagogisk redskab, som skal understøtte personale og ledelse i at skabe gode læringsmiljøer for og sammen med børnene. Vi har et stort fokus på legen og den legende tilgang til læring. Barnets interesser, undring og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring, leg og udvikling. Den styrkede pædagogiske læreplan er vores fælles pædagogiske grundlag med en række centrale elementer med fokus på leg, børnefællesskaber og et bredt læringsbegreb, som skal udgøre den forståelse og tilgang, hvorpå der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i Aabenraa børnehus. Vi har fokus på arbejdet med etablering af et pædagogisk læringsmiljø hele dagen, herunder i rutinesituationer, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg. Vi skal som dagtilbud forholde os til børn i udsatte positioner, forældresamarbejde om børns læring, sammenhæng til børnehaveklassen samt samarbejde med det omkringliggende samfund. Vi ser legen som et vigtigt socialt og relationelt rum,

hvor barnet kan eksperimentere med mange forskellige situationer. Legen fremmer fantasi, selvværd og identitet og er med til at understøtte barnets indlevelse og forståelse for andre. Legen har værdi i sig selv og i leg kan der foregå masser af læring. Børn udvikler sig i fællesskabet og skaber der igennem deres identitet og selvværd. Vi støtter og guider børnene i fællesskabets normer og spilleregler.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogiske læringsmiljø skal skabe mulighed for, at barnet kan eksperimentere og bruge fantasi i sin leg. Vi ser det pædagogiske læringsmiljø som værende til stede hele dagen. Alt fra afleveringssituationer, under frokosten, under børnenes egen leg og gennem planlagte aktiviteter.

Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang til børnene. Vi bygger barnets relation på empati og indlevelse, som øger barnets tryghed, trivsel og selvværd.

I Aabenraa børnehus vægter vi den genkendelige og forudsigelige hverdag, hvor børnene møder kendte voksne, som igennem nærvær, omsorg og anerkendelse skaber tryghed og tillid til at bevæge sig ud i legen, fællesskabet og nye relationer.

Både i vuggestuen og i børnehaven vægter vi faste rutiner og overskuelige rammer, hvor vi inddrager børnene, så de oplever, hvad de mestrer, fx via gentagelser. Vi guider og opmuntrer barnet hvis f.eks. flyverdragten driller. På den måde hjælper vi børnene videre i deres udvikling og hjælper dem med at udvide deres viden og færdigheder.

De voksne skaber trygge og forudsigelige rammer, og organiserer sig, så de er nærværende i læringsmiljøet hele dagen.

De voksne er fleksible og innovative i vores pædagogiske praksis, og ser på hvert barn som et forskelligt individ i sammenhæng med børnefællesskabet.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi prioriterer at have tid til en løbende dialog med forældrene ved aflevering og afhentning, hvor der skabes hverdagssamtaler som f.eks. hvordan barnet har haft det og hvad det har lavet på den pågældende dag.

Vi bruger Aula som informationsplatform, så forældrene kan følge med i hverdagens gang i Aabenraa børnehus

Vi lægger vægt på at både børn og forældre føler sig velkomne, hørt og værdsat.

Vi har derudover også en bestyrelse, hvor man kan være med til at komme med ideer, inputs og være med til at præge ens barns hverdag.

Forældrene opfordres til at fortælle og informere om barnets trivsel i hjemmet, så vi får skabt et gensidigt forældresamarbejde. F.eks. hvis barnet har sovet dårligt eller hvis f.eks. forældrene er gået fra hinanden m.m.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Aabenraa børnehus ser vi hvert enkelt barn som et unikt individ. Vi møder derfor det enkelte barn med passende udfordringer og positive forventninger i gode pædagogiske læringsmiljøer og børnefællesskaber. Det pædagogiske personale har, sammen med andre relevante

fagprofessionelle et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer, og sikre, at alle børn deltager og trives i fællesskabet.

I Aabenraa børnehus har vi derfor et tæt samarbejde til tværfaglige instanser som f.eks. psykologer, talepædagoger, tidlig indsats, fysioterapeuter.

Derudover bruger vi trivselsskemaer, som hjælper os med at spore børn i udsatte positioner. Børn i udsatte positioner skal opleve sig som en betydningsfuld del af fællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Det kan være en fordel indimellem at give et barn, der befinder sig i en udsat position, plads og rum til at være i en mindre gruppe. Her kan den voksne i højere grad arbejde målrettet med barnets særlige udfordringer: sociale, motoriske, sproglige osv.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Når børnene starter på Hvepsereden, som er førskolegruppen, så fortsætter vi arbejdet med at gøre dem mere selvstændige samt øge deres selvværd. De begynder at skulle klare flere opgaver selvstændigt og blive mere selvhjulpne. Vi arbejder på, at børnene selv kan klare toiletbesøg og selv kan gå ned i garderoben og tage tøj af og på. Vi lærer børnene at hjælpe hinanden og tage hensyn til hinanden- Som materiale bruger vi ”fri for mobberi” kufferten fra Maryfonden. Vi snakker her om at aflæse hinanden – er min ven glad eller ked af det, og hvad kan jeg gøre for at hjælpe. At man kan være venner med alle – ikke bedste venner, men at vi kan snakke pænt sammen, også selvom vi ikke leger sammen lige nu- Lærer børnene at modtage negative beskeder, og hvordan man håndtere dem. Børnene bliver robuste og kan selv gå i gang med en leg og evt. invitere andre med. Vi er altid med på sidelinjen til at guide børnene ved behov. I samling øver vi, at sidde på vores pladser og ikke forstyrre dem ved siden af. At række hånden i vejret når man vil sige noget.

Vi øver koncentration og opmærksomhed på mange måder f.eks. højtlesning, dialogisk læsning, kapitelbøger, det at vente på tur og udsætte egne behov, huskelege, beskrive hinanden og modtage 2 beskeder.

Vi øver/leger med tal, bogstaver, ord og lyde. Vi arbejder med børnenes ordforråd og sprogforståelse. Børnene får opgaver, hvor de skal arbejde sammen 2 og 2 og hjælpe hinanden.

Vi følger årstiderne, hvad sker i naturen lige nu, tager de forskellige traditioner op og har emner som kend dig selv, trafik, kend din by, skulpturer, natur.

Vi bruger hverdagsmatematik og snakker om former, tykkelser, længder og Science.

Vi lærer dem at skrive deres navn, bruge finmotorikken til at tegne, klippe, lave kreative ting, og der bliver spillet mange spil, samt regel lege som f.eks. Hjørneleg, stafet eller stikbold.

Under madsituationer opfordres børnene til selv at skulle hente pålæg, og øse mad op. Vi hjælper i det omfang det er nødvendigt. På vores hems giver vi børnene ansvar for selv at lege sammen uden voksenopsyn, og klarer småkonflikter samt rydde op inden man går ned.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vores nærmiljø og naturen er en vigtig del af vores hverdag. Vi bruger nærmiljøet som et læringsmiljø for børnene, hvor det enkelte barn får mulighed for at udvikle sig i trygge og velkendte omgivelser. Vi har en god beliggenhed og institutionen ligger både tæt på skov, strand, biblioteket og midtbyen. Vi går ofte en tur i skoven eller på de lokale legepladser rundt omkring. Vi bruger turen på vej til skov, strand eller legepladsen til at snakke og vejlede vores børn om trafikken ud fra deres

alderssvarende niveau. I naturen snakker vi om de forskellige dyr, planter m.m. vi ser på vores vej. Vi holder os orienteret om hvilke tilbud der findes i nærmiljøet, og udnytter dem. Vi er f.eks. i kirke til jul og vi går en tur op af gågaden og ser på de forskellige udsmykninger der er i løbet af de forskellige højtider og benytter julehjerterbyens tilbud. I Aabenraa kommune tilbydes der noget som hedder: "kulturen i rygsækken" og nogle af de forskellige arrangementer som f.eks. biograf, bibliotek, sang og bevægelse og rytmerollinger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er meget vigtigt for vores institution, og vi bruger meget tid på at arbejde og forbedre børnemiljøerne for børnene.

Det fysiske børnemiljø: Vi har mulighed for at dæmpe belysningen, således at lyset kan benyttes til at gøre børnene og stemningen mere rolig og afslappende f.eks. når vi har mindfulness hvor vi giver massage eller når vi læser bøger. Vi har støjreducerede lofts plader, for at opnå en bedre akustik i rummet. På børnehavestuerne er der en dukkekrog, hvor vi har mulighed for at skabe leg for og med børnene. Det gør ligeledes at vi kan dele børnene op i små grupper, så børnene bedre kan fordybe sig i legen og aktiviteterne.

Det psykiske børnemiljø. Vi vægter højt at både børn og voksne skal respektere hinanden, og hinandens grænser. At hvert enkelt individ lærer og leger forskelligt, og det er vigtigt vi respektere dette, og følger børnenes spor. Vi snakker ofte med børnene om det at være en god ven og det det indebære. Vi udarbejder aktiviteter med følelser i centrum, hvor børnene lærer at forstå og agere på deres følelser. I Aabenraa børnehus er der mange forskellige nationaliteter/kulturer og det er vigtigt for os, at børnene lærer at respektere hinandens forskelligheder. Hvis børnene snakker grimt

til hinanden eller driller hinanden, så sørger vi for at få det stoppet, og har en dialog med børnene omkring det, da vi ikke tolerere mobning.

Det æstetiske børnemiljø:

Vi gør meget ud af æstetikken på stuerne. Vi har indrettet stuerne, så det virker stimulerende og inspirerende for børnene. Vi har legetøj, spil, farver og papir i børnehøjde, så det er tilgængeligt for børnene. Vi hænger børnenes kreationer op på stuerne så børnene kan se hinandens kreationer, og bliver inspireret til at lave mere. Samtidig lægger det også op til dialog med barn – forældre. Vi har indrettet rummene i zoner f.eks. læsehjørne med sofa og bøger, plads til kreativ udfoldelse og tumlehjørne. Udenfor er legepladsen ligeledes inddelt i zoner f.eks. gynger, cykler og legetårn, der alle på hver sin måde inspirerer til leg og bevægelse.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling er et fundament for barnets trivsel, læring og udvikling. Det handler om at opbygge og udvikle barnets selvfølelse, og dets tro på egne evner. Grundstenen er at sikre barnets tryghed, omsorg, tilknytning relationer og samspil. Læringsmiljøet skal understøtte børn i at udtrykke deres følelser og håndtere konflikter hensigtsmæssigt uden at miste gå på mod.

Vi har i institutionen fokus på:

- At barnet opstår forståelse for egne og andres følelser. (viser empati)
- At barnet lærer sine egne grænser at kende
- At understøtte barnets selvtillid
- At understøtte barnets selvhjulpenhed
- At kigge efter barnets nærmeste udviklingszone, og derved støtte, udfordre og guide barnet bedst muligt.
- At hvert enkelt barn føler sig værdifuldt.
- At barnet føler sig set, hørt og oplever gensidig respekt
- At styrke barnets selvværd, så barnet føler sig værdifuldt og anerkendt

- At understøtte barnets selvtillid, så barnet tør overskride egne grænser.

Hvad gør vi i huset for at understøtte dette:

- Vi skaber et godt og inspirerende børnemiljø.
- Vi inspirerer til fri og planlagt leg.
- Vi skaber en tryk og meningsfuld hverdag for barnet.
- Vi giver tid ro og mulighed for at børnene øver sig i at kunne selv i f.eks. garderobe situationer.
- Vi giver barnet selvstændighed og ansvarsfølelse ved at de lærer, at de kan selv.
- Vi anerkender og lytter til barnets interesser, så barnet føler sig set og hørt.
- Vi støtter hvert enkelt barn i deres nærmeste udviklingszone, så vi skaber læring og omsorg ud fra hvor barnet er.
- I samarbejde med forældrene sikre vi at udfordringerne ikke overskrider barnets kompetencer eller grænser.
- I samarbejde med forældrene via god dialog sikre vi den bedst mulige hverdag for hvert enkelt barn.
- Vi er anerkendende og støttende voksne der først går foran barnet og viser vejen, derefter ved siden af og støtter barnet, og til sidst bagved når barnet kan selv.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sociale kompetencer udvikles i samspil med andre mennesker. At have sociale kompetencer betyder at barnet føler sig som en del af fællesskabet, kan knytte venskaber, forstår sig selv, har empati og at barnet lærer at værdsætte de samspil de indgår i.

Vi har i institutionen fokus på:

- At barnet lærer de sociale spilleregler.
- At barnet lærer at give udtryk for egne følelser, behov og samtidig vise empati for andre børn.
- At barnet lærer at indgå i samspil med andre børn og danne relationer.
- At barnet lærer at vente på tur, dele og give plads til andre.
- At barnet lærer at tage initiativ i fællesskaberne.
- At barnet lærer at vide omsorg og hensyn ved at hjælpe og trøste hinanden.
- At barnet hjælpes til at bruge sproget når der opstår konflikter eller for at deltage i en leg.
- At barnet føler sig som en del af børnefællesskabet.
- At barnet kan bidrage værdifuldt og relevant til fælles lege, samvær og aktiviteter.

Hvad gør vi i huset for at understøtte dette:

- Vi skaber et godt og inspirerende børnemiljø.
- Vi er optaget af de børneperspektiver, som børnene udtrykker verbalt og kropsligt
- Vi skaber et læringsmiljø der understøtter barnets lyst til at lege, udforske og eksperimentere.
- Vi støtter barnet i at danne venskaber og lære hvordan de vedligeholder venskaber.

- Vi roser og anerkender når barnet er en god ven.
- Vi støtter barnet i at kunne sætte ord på sine følelser.
- Vi er gode rollemodeller.
- Vi har øje for barnet når det kommer i institutionen, og hvad det enkelte barn har brug for.
- Vi arbejder med forskelligheder: styrker, interesser, kultur m.m.
- Vi ser hvert barn som et enkelt individ.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
 - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
 - Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
-

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med børn og sammen med det pædagogiske personale. Kommunikation og sprog er centralt for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber. Sprogudviklingen skabes hele dagen i institutionen. Vi er meget bevidste om at sætte ord på tingene.

Vi har i vores institution fokus på:

- Hvor vigtig og givende den daglige kommunikation med børnene er
- At kommunikere fra det øjeblik barnet kommer om morgenen, og resten af dagen.
- Sange med og uden fagter, gentagelser, samlinger og læser bøger.
- At barnet lærer at lytte og vente på tur.
- At voksne og børnene har en gensidig respekt for og til hinanden. Børn de ser ikke kun det vi siger, men også det vi gør.
- At hvert enkelt barn føler sig set og hørt.

Hvad gør vi i huset for at understøtte dette:

- Vi er sproglige rollemodeller, og skal derfor være indlevende, nysgerrige, og have lyst til kommunikation og samtale med fokus på det som børnene er optaget af.
- Hvis børnene leger f.eks. rolle leg, så spørger vi ind til hvad legen går ud på og sætter ord på det som vi er optagede af.
- I de daglige rutiner taler vi med børnene om hvad der sker. Vi guider dem gennem sprog, og er samtidig i dialog med børnene om det vi laver.
- Når vi spiser, taler vi om hvor de skal sidde, hvem de sidder med, hvad vi skal spise og hvordan vi spiser. Vi spiser i små spisegrupper, så alle børn kan blive set og hørt.
- Børnene leger i selvvalgte eller sammensatte legegrupper, hvor de leger selvorganiseret og i spontan leg.
- Børn og voksne er i aktivitet sammen via spil, højtlesning, puslespil eller kreative ting.
- Når barnet er på legepladsen, så udvikles sprog og kommunikation via motorik og kropslighed.
- Med anerkendende, positiv og hensigtsmæssig kommunikation lærer og guider vi barnet til at indgå i dialoger med andre børn.

- Vi har tæt samarbejde med tale/høre pædagog fra Aabenraa kommune.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har i vores institution fokus på:

- At understøtte barnets forståelse for egen krop.
- At understøtte barnets motoriske kompetencer.
- At skabe bevægelsesglæde hos barnet, så barnet får lov at udforske sine kropslige kompetencer.
- At skabe læringsmiljøer, hvor der er mulighed for at bringe bevægelse i fokus sammen med andre børn i fri leg og pædagogiske aktiviteter.
- At skabe pædagogiske aktiviteter, hvor det enkelte barns sanser kan udvikles.
- At udfordre børnenes motorik både ude og inde.

- At have fokus på sund mad gennem hele dagen, hvilket giver barnet et stabilt blodsukker, så barnets energiniveau og dermed lysten til at udforske dets krop kan opretholdes.

Hvad gør vi i huset for at understøtte dette:

- Vi motiverer børnene til at blive mere selvhjulpne.
- Vi guider og vejleder det enkelte barn i at mærke egne kropslige behov f.eks. toiletbesøg, sult/tørst, varme/kulde.
- Vi tilbyder aktiviteter der udvikler barnet motorik f.eks. kreative aktiviteter hvor vi bruger fin motorikken (klippe, tegne)
- Vi har sanglege, motorikbane, lege med bevægelse i fokus (stafet, fodbold, gemmeleg, gymnastik, mundmotorik og massage lege)
- Vi gør brug af nærmiljøet til ture ud af huset i forskellige miljøer f.eks. gå ture til f.eks. skov og legeplads.
- Vi er gode rollemodeller, og viser vores glæde og engagement.
- Vi støtter barnets motoriske kompetencer ved f.eks. at vaske hænder, spise med bestik, tørre hænder og ansigt, af og påklædning.
- Vi støtter barnets bevægelighed: at læse, hoppe, lege, gynge, danse, cykle, kaste med blade osv.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Engagement, den umiddelbare glæde, sansning og her – og – nu- perspektivet fylder i børnenes oplevelser og lege i naturen. Udeliv handler blandt andet om at give børn legemuligheder og oplevelser i og med naturen, så de kan få muligheden for at lære sig selv og naturen at kende.

Vi har i vores institution fokus på:

- At udvikle børnenes nysgerrighed og lyst til at udforske naturen.
- At børnene lærer at passe på naturen og dyrene, og forklarer hvorfor.
- At børnene får lov til at undre sig og stille spørgsmål.
- At børnene bliver trygge i naturen.

Hvad gør vi for at understøtte dette:

- Børnene præsenteres for de forskellige lokalområder f.eks. skov, gåture, fodre og kigge på ænder.
- Vi går ture i skoven, hvor vi leger med matematisk opmærksomhed. Vi samler f.eks. pinde i forskellige længde og tykkelser, hvor børnene så sortere dem eller skal ligge dem i rækkefølge.
- Vi mærker på træerne, deres bark og at de føles forskelligt.
- Vi leger natur bingo, hvor børnene arbejder sammen i små grupper og samler ting fra skoven.
- Vi samler insekter, ser på dem og taler om dem. Vi øger børnenes ordforråd ved at sætte ord på alt, samt udvikler deres nysgerrighed og erfaring. Vi slipper insekterne fri i naturen igen.

- Vi planter frø, blomster osv. Så børnene oplever at det vokser op og at vi skal passe på vores natur.
- Børnene har "gravhuldet" på vores legeplads, hvor de må grave løs.
- Vi har et bålsted i børnehaven, hvor vi laver pandekager, snobrød, popcorn m.m.
-

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alle børn skal have mulighed for at udfolde deres fulde potentiale uafhængigt af køn, social baggrund, alder osv. Derfor må børn mødes med en differentieret pædagogisk indsats, så alle, også børn i udsatte positioner, har mulighed for at få erfaringer med at udfolde sig og begå sig i samfundet.

Vi har i vores institution fokus på:

- At understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer traditioner og værdier.
- At alle børn får forskellige kulturelle oplevelser både som tilskuer, og aktiv deltager, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed.
- At børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.
- At følge barnets spor og skaber mulighed for, at de kan følge deres nysgerrighed, sansning, leg og fantasi.

Hvad gør vi for at understøtte dette:

- Vi skaber mulighed for at børnene kan eksperimentere og øve sig indenfor forskellige kunstarter og udtryk.
- Vi bruger musik og sang, kreativitet og små skuespil som f.eks. de tre bukkebruse, og den lille rødhætte.
- Vi er som pædagoger lydhør, og understøtter børnene i deres egen skabende og eksperimenterende praksis.
- Vi benytter os af lokaltilbud som f.eks. kultur i rygsækken (et tilbud i Aabenraa kommune). Her er der mulighed for at komme i biografen, se teater, rytmerollinger, deltage i musikalske aktiviteter og meget mere.
- Vi bruger biblioteket og byens tilbud i løbet af året f.eks. julehjertebyen, dyrskue, cirkus, ringridning og meget mere.
- Vi følger årets traditioner som f.eks. fastelavn, leder efter påskeæg og fejre Sankt hans. Ved disse arrangementer er forældre ofte deltagende og således et gensidigt forpligtende samarbejde om børnehusets hverdag og fællesskab.
- Ved måltider sidder børnene i mindre grupper. Her øves i, hvordan man sidder ved bordet, bruger bestik og taler sammen, samt fokus på turtagning. Dannelse er i fokus og fællesskabet hvor børnene oplever egen og andres værdisæt.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Måden, hvorpå vi sikrer os udvikling og kvalificering i det pædagogiske læringsmiljø i Aabenraa børnehus, er bl.a. ved at reflektere over allerede udførte aktiviteter. På denne måde understøtter vi børnenes individuelle trivsel og udvikling i det pædagogiske miljø. Når et barn starter i Aabenraa børnehus, tilbyder vi forældrene en opstartssamtale og efter tre måneder tilbyder vi en endnu en samtale med forældrene, hvor vi sammen evaluerer, hvordan opstarten er gået. Forældrene får derved mulighed for at give os feedback på, hvordan deres oplevelse af opstarten har været, og vi får mulighed for at tage endnu bedre imod nye børn med den nye viden. I Aabenraa børnehus udfører vi løbende trivselsevaluering for hvert enkelt barn. Dette er med til at sikre, at vi systematisk

får evalueret det enkelte barn. Ligeledes har vi daglige dialoger omkring børn og konkrete situationer. Vi arbejder meget tætte i den pædagogiske praksis på tværs af stuerne. Vi evaluerer løbende den pædagogiske praksis og hvordan vi kan justere den så den understøtter børnenes trivsel og udvikling bedst muligt. Vi evaluerer og sparre med hinanden på stuemøder, personalemøder og tværfaglige møder. Vi har en faglig fyrtårn gruppe, som sikre at vi løbende får reflekteret over vores pædagogiske praksis både til faglig fyrtårn møder, stuemøde og personalemøde. Vi har vedtaget, at vi har de styrkede pædagogiske læreplaner på som fast punkt fra 16.30-17.30 på hvert personalemøde.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

- Fortsætte med at videreudvikle vores evalueringskultur systematisk og spontant.
- Fortsætte med vores arbejde om at få skabt en rød tråd i huset ved at få nedskrevet vores fælles værdier i huset, og